

[Valdemar Thomsen.]

for, at der nu blev iværksat gennemgribende Foranstaltninger. Det store og omfattende Materiale, samlet af Knud Rasmussen, som altsaa forelaa for Rigsdagen i 1925, har desværre siden, i hvert Fald tilsyneladende, ligget fuldstændig unyttet hen.

Ansvarer for, at Udviklingen nærmest er gaaet i Staa i Grønland, Ansvarer for, at de rige Muligheder deroppe ikke er udnyttet, Ansvarer for, at Tusinder af danske Statsborgere henlever hele deres Liv uden at have Mulighed for at hæve sig op fra — skal vi sige det mildt — den Fattigdom, som de er født ind i, Ansvarer for alt dette, ja, det falder med sin fulde Vægt paa Regeringen og paa Rigsdagens gamle Partier, som for længst og i Detailler er gjort bekendt med, hvordan et andet Land i Løbet af forholdsvis faa Aar omdannede et tilsvarende primitivt Folk som det grønlandske til Mennesker, der økonomisk og kulturelt stod i hvert Fald nogenlunde paa Højde med den øvrige Menneskehed. Ansvarer for en Fortsættelse af den Forsømmelse, den Ligegyldighed, som her er lagt for Dagen, vil vi ikke have Lod og Del i, og vi siger derfor for vort Vedkommende til i Tide og paa rette Sted. Vi ønsker at staa med en god Samvittighed over for den Fremtid, som det vil være forbeholdt at afsige Dommen over det, her er sket. Der tales saa ofte om, at vi skal være vort Flag bekendt. Her staar vi over for et Tilfælde, hvor Spørgsmaalet bliver, om Flaget kan være os bekendt.

Hvad var det da, Knud Rasmussens Budskab fra Alaska, som i høj Grad havde Ærinde til den danske Rigsdag, ogsaa naar Talen, som nu, er om Skoleforhold, hvad var det, dette Budskab, som sikkert af Grønlænderne er opfattet som noget af et Evangelium, gik ud paa? Ja, det faar man et klart Indtryk af gennem den Tale, som Knud Rasmussen den 12. Februar 1925 holdt for Rigsdagens Medlemmer, en Tale, som heldigvis foreligger trykt. Emnet for dette Foredrag var: Alaskas Nutid og Grønlands Fremtid, og alene deri er Knud Rasmussens Ønsker og Forhaabninger antagelig udtrykt. Formaalet for den store, statsunderstøttede Ekspedition, som Knud Rasmussen ved denne Lejlighed talte om, var bl. a. det at finde ud af, hvordan Kolonisationsarbejdet foregik i andre Lande, og hvad man kunde lære af disse andre Lande. Knud Rasmussen fortæller om, hvordan Eskimoerne i Alaska, der som bekendt hører ikke til Canada, men til De forenede Stater, praktisk talt alle kan tale Engelsk,

og om, hvordan Arbejdsmetoderne er saa vidt forskellige fra de grønlandske; ogsaa meget, meget andet kom til Udtryk gennem det Foredrag, som han ved den omtalte Lejlighed holdt, men som det naturligvis vil føre for vidt at komme ind paa her ved denne Lejlighed.

Men et Par Ord om Skoleforholdene i Grønland, som vi nu behandler her, maa der være en Smule Tid til. I Alaska er der noget, der hedder „Bureau of Education“, altsaa en Institution, der tager sig af Opdragelse og, som Knud Rasmussen udtrykker sig, af Folkeudviklingen. Arbejdet er taget op paa den Maade, at alt er koncentreret om Skolerne; disse er Centraler for al Paavirkning ogsaa med Hensyn til Undervisning og ogsaa med Hensyn til rent praktiske Spørgsmaal som f. Eks. Renavl, Rævestutterier, Tamrenhold o. s. v. Det oplyses, at alene af Tamrener findes der en halv Million i Alaska, der har en eskimoisk Befolkning af nogenlunde samme Størrelse som den grønlandske. Til de Skoler, som Knud Rasmussen der besøgte — og han siger, han har besøgt de fleste af dem —, var knyttet Badeanstalter, og man søgte derudfra i det hele taget at paavirke Befolkningen med Hensyn til hygiejniske Forhold; han fortæller saaledes, at Lærernes Hustruer underviste i Hygiejne og i praktisk Sygepleje. Og nu kommer vi til noget af det vigtigste: Undervisnings sproget for Eskimoerne i Alaska var Engelsk, og det ansaa man der for den første Betingelse for Udviklingsmuligheder og for, at Eskimoerne kunde klare sig i Konkurrencen med den hvide Mand. Man har derigennem søgt at gøre Overgangen fra det primitive Stadium, de indtager, til det mere oplyste Kulturstadium saa smertefri som muligt, og man har givet Eskimoerne samme Rettigheder som andre Borgere i Samfundet. Og til disse Rettigheder hører selvfølgelig gode Skoler. Der lægges, siger Knud Rasmussen, Grunden for Livet, der lægges den Basis, man senere skal gøre sit Arbejde paa. Men det kan kun ske paa en tilfredsstillende Maade, har man erfaret i Alaska, nemlig ved at undervise i Moderlandets Sprog og derigennem give Eskimoerne Adgang til Landets Kultur. Det er gennem tvungen Undervisning i Engelsk, de store Resultater er naaet i Alaska, og derfor burde vi ogsaa ved denne Lejlighed alvorligt overveje, om ikke vi i Stedet for at ansætte et Par Skolekonsulenter straks skulde gaa over til at indføre tvungen Undervisning i Dansk i Grønland, i Stedet for at det som nu kun er et Fag mellem andre, og man forstaar jo af den